

จตุรัสส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง
ฉบับที่ ๕ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

จตุรัสส่วนเสริมสร้างวินัย ฉบับนี้ขอเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย
ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ที่เว็บไซต์ของส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง

ออกจากราชการไปก่อนแล้ว ก็ยังถูกลงโทษไล่ออกได้อีก

เรื่องคำที่ ๖๑๑๐๐๔๗ เรื่องแดงที่ ๐๑๒๔๑๖๒

ผลคำวินิจฉัย ยกอุทธรณ์

การดำเนินการทางวินัย ต้นสังกัดดำเนินการเอง

หากผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดแล้ว แม้ภายหลัง ข้าราชการผู้นั้นจะได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ หรือถูกสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการในกรณีอื่น ผู้บังคับบัญชาก็ยังมีอำนาจดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าข้าราชการผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ ตามนัย มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว และหากผลการดำเนินการทางวินัยปรากฏว่า ข้าราชการผู้นั้น จะต้องได้รับโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ก็ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว

ข้อเท็จจริง

เรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้มีหนังสือร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์ ว่ามีพฤติกรรมเรียกรับเงินจากผู้ประกอบการเอกชนเพื่อช่วยเหลือให้ได้รับงานประมูลโครงการต่างๆ ของทางราชการ อธิบดีกรมการปกครองจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แก่ผู้อุทธรณ์ในเรื่องที่ถูกร้องเรียนกล่าวหาดังกล่าว แต่ในระหว่างการดำเนินการสอบสวนทางวินัย ปรากฏว่า ผู้อุทธรณ์ได้ขอลาออกจากราชการและได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ นอกจากนี้ ผู้อุทธรณ์ก็ได้ถูกลงโทษปลดออกจากราชการในเรื่องที่ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีอื่นด้วย โดยในเรื่องนี้ ผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้อุทธรณ์มีพฤติกรรมเรียกรับเงินตามที่ถูกร้องเรียนกล่าวหาจริง อธิบดีกรมการปกครอง โดยมติ อ.ก.พ. กรมการปกครอง จึงได้มีคำสั่งลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ และได้รายงานการลงโทษ ผู้อุทธรณ์ไปยัง อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ต่อมา อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำ ของผู้อุทธรณ์เป็นการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการและชื่อเสียงของกระทรวงมหาดไทย จึงมีมติให้เพิ่มโทษ ผู้อุทธรณ์เป็นลงโทษไล่ออกจากราชการ และเมื่ออธิบดีกรมการปกครองได้มีคำสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์เป็นไล่ออก จากราชการแล้ว ผู้อุทธรณ์จึงได้มาอุทธรณ์คำสั่งเพิ่มโทษดังกล่าวต่อ ก.พ.ค. โดยอุทธรณ์ว่า ก่อนที่จะมีคำสั่ง เพิ่มโทษนี้ ผู้อุทธรณ์ได้ถูกลงโทษปลดออกจากราชการไปก่อนแล้วในเรื่องที่ได้กระทำผิดกรณีอื่น ซึ่งมีผลให้ ผู้อุทธรณ์สิ้นสภาพความเป็นข้าราชการของกรมการปกครองอันทำให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย และอธิบดี กรมการปกครองไม่มีอำนาจพิจารณาเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์เป็นไล่ออกจากราชการได้ คำสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์เป็น ไล่ออกจากราชการจึงไม่มีสภาพบังคับตามกฎหมาย

คำวินิจฉัย...

คำวินิจฉัย

ก.พ.ค. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะมีคำสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์ (วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑) ได้บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำผิดอาญา อันมิใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้วโดยมิใช่เพราะเหตุตาย ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ นอกจากนี้ ข้อ ๑๔ ของระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะต้องถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ได้ออกจากราชการไปก่อนแล้วเพราะถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีอื่นหรือได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังถึงวันที่ออกจากราชการไปแล้วนั้น จากบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม้ข้าราชการพลเรือนสามัญจะได้ออกจากราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็ยังคงมีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นต่อไปได้เสมือนว่ายังมีได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ข้างต้น เมื่อเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้มีหนังสือร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์ว่ามีพฤติกรรมเรียกรับเงิน และอับติกรมการปกครองได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์ในเรื่องที่ถูกร้องเรียนกล่าวหาดังกล่าวเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แต่ต่อมาผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ รวมทั้งได้ถูกสั่งลงโทษปลดออกจากราชการในกรณีกระทำความผิดเรื่องอื่นก็ตาม เมื่อได้มีกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนออกจากราชการ และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์ไว้ก่อนออกจากราชการ อับติกรมการปกครองจึงมีอำนาจดำเนินการทางวินัยกับผู้อุทธรณ์ต่อไปได้เสมือนว่าผู้อุทธรณ์ยังมีได้ออกจากราชการ ดังนั้น การที่อับติกรมการปกครองสั่งลงโทษผู้อุทธรณ์ในเรื่องนี้จึงสามารถกระทำได้แม้ภายหลังผู้อุทธรณ์จะพ้นจากราชการและไม่มีสภาพเป็นข้าราชการกรมการปกครองแล้ว ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วมีมติให้เพิ่มโทษผู้อุทธรณ์จากปลดออกจากราชการเป็นไล่ออกจากราชการ อับติกรมการปกครองก็ต้องสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์เป็นไล่ออกจากราชการโดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ผู้อุทธรณ์ออกจากราชการไปแล้ว คือ ในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ อันเป็นไปตามข้อ ๑๔ ของระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนั้น การที่อับติกรมการปกครองมีคำสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์เป็นลงโทษไล่ออกจากราชการโดยมีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว นอกจากนี้ ในส่วนพฤติการณ์การกระทำผิดของผู้อุทธรณ์ ก.พ.ค. พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดจริงตามที่ถูกลงโทษ การที่อับติกรมการปกครองมีคำสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์จากโทษปลดออกจากราชการเป็นไล่ออกจากราชการ จึงถูกต้องและเหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว ก.พ.ค. จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์